

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ και ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ

1. Ένταξη Έργου σε Χρηματοδότηση:

Όταν μιλάμε για την «ένταξη ενός έργου σε χρηματοδότηση», εννοούμε τη διαδικασία κατά την οποία ένα συγκεκριμένο έργο εντάσσεται σε ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης, είτε αυτό είναι εθνικό είτε ευρωπαϊκό είτε προέρχεται από άλλες πηγές. Αυτό σημαίνει ότι το έργο κρίνεται κατάλληλο να λάβει οικονομική στήριξη και να υλοποιηθεί. Η χρηματοδότηση αποτελεί τον πρώτιστο και κύριο παράγοντα έναρξης και υλοποίησης ενός έργου.

Για την ένταξη ενός έργου σε χρηματοδότηση πρέπει να εντοπιστούν τα προγράμματα που καλύπτουν τους στόχους του έργου.

Για να λάβει ένα έργο χρηματοδότηση θα πρέπει να καταρτιστεί μία λεπτομερής και πειστική πρόταση (Τεχνικό Δελτίο - ΤΔ), που θα πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω:

- Τίτλο και περιγραφή του έργου
- Τους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα
- Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
- Τον προϋπολογισμό
- Τον φορέα υλοποίησης

Εν συνεχεία, το ΤΔ υποβάλλεται στο αρμόδιο υπουργείο, για να αξιολογηθεί η ποιότητα, η καινοτομία και η επίδραση του έργου στο κοινωνικό σύνολο, την οικονομία, αλλά και το περιβάλλον.

Αν το ΤΔ εγκριθεί, υπογράφεται η σύμβαση χρηματοδότησης και εκδίδεται η αντίστοιχη ΣΑΕ (Συλλογική Απόφαση Έργων).

Η ΣΑΕ είναι ένα διοικητικό έγγραφο που εκδίδεται από αρμόδια όργανα (π.χ. υπουργεία, περιφέρειες) και ορίζει την ένταξη συγκεκριμένων έργων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Με απλά λόγια, η ΣΑΕ είναι η **"Άδεια"** που δίνεται σε ένα έργο, ώστε να χρηματοδοτηθεί από δημόσιους ή συγχρηματοδοτούμενους πόρους.

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η ΣΑΕ υπόκειται σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, καθώς και ότι συμβάλλει στην διαφάνεια των διαδικασιών χρηματοδότησης και υλοποίησης των έργων.

Μια άλλη πολύ σημαντική έννοια που σχετίζεται άμεσα με τη ΣΑΕ είναι ο Ενάριθμος του έργου.

Ο **Ενάριθμος** Χρηματοδότησης ενός Έργου αφορά την απόδοση ενός μοναδικού αριθμού σε ένα συγκεκριμένο έργο που έχει λάβει χρηματοδότηση. Ο μοναδικός αυτός αριθμός χρησιμεύει ως μια ταυτότητα για το έργο, επιτρέποντας την εύκολη παρακολούθηση, διαχείριση και αξιολόγησή του σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν τις απαραίτητες διοικητικές διαδικασίες, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η εκκίνηση των επόμενων διαδικασιών υλοποίησης ενός έργου (ωρίμανση μελετών, δημοπράτηση και, τέλος, κατασκευή).

2. Πιστώσεις και Αίτημα Κατανομής:

Αφού διεκπεραιωθούν όλες οι ανωτέρω διοικητικές διαδικασίες και έχει ξεκινήσει το έργο, ο αρμόδιος φορέας υλοποίησης πρέπει να μεριμνήσει εγκαίρως, ώστε να προβλεφθούν οι ανάλογες πιστώσεις στον κρατικό προϋπολογισμό, με σκοπό την πραγματοποίηση των πληρωμών, οι οποίες κατανέμονται ανά τετράμηνο κάθε έτους.

Ακολουθεί η υποβολή ενός **Αιτήματος Κατανομής**, είτε με τη μορφή ενός επίσημου εγγράφου είτε μέσω μιας ηλεκτρονικής διαδικασίας (e-pde) στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) από τον αρμόδιο φορέα υλοποίησης του εκάστοτε έργου. Με το Αίτημα ζητείται η εκταμίευση συγκεκριμένων χρηματικών ποσών για την κάλυψη των δαπανών του έργου.

Συχνά, και ειδικότερα στην περίπτωση των απαλλοτριώσεων, όπου οι δικαστικές αποφάσεις καθορίζουν το ύψος της αποζημίωσης, μπορεί να απαιτηθεί αύξηση των πιστώσεων, και πάλι μέσω του φορέα υλοποίησης του έργου.

3. Διαχειριστική Αρχή και Χρηματοδότηση ενός Έργου:

Διαχειριστική Αρχή είναι ένας οργανισμός ή μια υπηρεσία που αναλαμβάνει την ευθύνη της διαχείρισης και του ελέγχου των πόρων ενός συγκεκριμένου προγράμματος ή έργου. Συνήθως, οι διαχειριστικές αρχές είναι δημόσιες υπηρεσίες ή οργανισμοί που έχουν εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία στη διαχείριση ευρωπαϊκών ή εθνικών προγραμμάτων.

Ο ρόλος της διαχειριστικής αρχής είναι πολυεπίπεδος και περιλαμβάνει:

- **Επιλογή έργων:** Εξετάζει τις προτάσεις που υποβάλλονται και επιλέγει τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής που έχουν οριστεί.
- **Συμβάσεις χρηματοδότησης:** Συμβάλλει στη σύνταξη και την υπογραφή των συμβάσεων χρηματοδότησης με τους δικαιούχους (φορείς) των έργων.
- **Παρακολούθηση και αξιολόγηση:** Παρακολουθεί την υλοποίηση των έργων, αξιολογεί την πρόοδό τους και διασφαλίζει ότι τα έργα υλοποιούνται σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων.
- **Εκταμίευση:** Εκταμιεύει τις πιστώσεις στους δικαιούχους των έργων, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα αιτήματα πληρωμής.
- **Έλεγχοι:** Διενεργεί ελέγχους για να διασφαλίσει ότι οι πόροι χρησιμοποιούνται σωστά και ότι οι δαπάνες είναι επιλέξιμες.
- **Διορθωτικά μέτρα:** Εφαρμόζει διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση που διαπιστωθούν παρατυπίες ή αποκλίσεις από τους όρους των συμβάσεων.
- **Διαφάνεια και λογοδοσία:** Η διαχειριστική αρχή συμβάλλει στην διαφάνεια και τη λογοδοσία των διαδικασιών χρηματοδότησης.
- **Αποτελεσματικότητα:** Επιτρέπει την αποτελεσματικότερη διαχείριση των πόρων και την επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων.
- **Εξειδίκευση:** Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό που μπορεί να παρέχει υποστήριξη στους δικαιούχους (φορείς) των έργων.
- **Συνεργασία:** Συμβάλλει στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση των προγραμμάτων.

Τέλος, η διαχειριστική αρχή αποτελεί έναν κρίσιμο κρίκο στην επιτυχή υλοποίηση των έργων που χρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα. Η εμπειρία και η εξειδίκευσή της συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση των πόρων και στην επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων.

4. Υπηρεσία Διαχείρισης Έργου (ΕΥΣ):

Υπηρεσία Διαχείρισης Έργου είναι η ομάδα που αναλαμβάνει την οργάνωση, τον προγραμματισμό και τον έλεγχο όλων των φάσεων ενός έργου, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των χρηματοδοτήσεων.

5. Έλεγχος πληρωμής από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων (ΔΔΕ) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών)

Η Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων είναι μια κρατική υπηρεσία που έχει ως κύριο στόχο τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των δημόσιων επενδύσεων μιας χώρας. Με απλά λόγια, είναι υπεύθυνη για το πώς διατίθενται τα χρήματα σε έργα υποδομής και ανάπτυξης, και σε άλλες πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και την οικονομική ανάπτυξη.

Βασικές της αρμοδιότητες:

- **Σχεδιασμός:** Η Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων αναλύει τις ανάγκες της χώρας και σχεδιάζει μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα σχέδια για την αξιοποίηση των δημοσίων πόρων.
- **Χρηματοδότηση:** Διαχειρίζεται τα διαθέσιμα κονδύλια για τις δημόσιες επενδύσεις, είτε αυτά προέρχονται από εθνικούς πόρους είτε από ευρωπαϊκά – συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.
- **Υλοποίηση:** Εποπτεύει την υλοποίηση των έργων, διασφαλίζοντας ότι εκτελούνται σύμφωνα με τους προϋπολογισμούς και τα χρονοδιαγράμματα.
- **Αξιολόγηση:** Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των έργων και μετράει τον αντίκτυπό τους στην οικονομία και την κοινωνία.
- **Βελτίωση της ποιότητας ζωής:** Έργα υποδομής όπως δρόμοι, σχολεία, νοσοκομεία και δημόσιοι χώροι αναψυχής συμβάλλουν στην αναβάθμιση της καθημερινότητας των πολιτών.
- **Ανάπτυξη υποδομών:** Οι επενδύσεις σε υποδομές (ενέργεια, μεταφορές, ψηφιακές υποδομές) είναι απαραίτητες για την ανταγωνιστικότητα μιας χώρας.
- **Δίκαιη κατανομή πόρων:** Η Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων επιδιώκει να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες επενδύσεις ωφελούν όλες τις περιοχές της χώρας και όλες τις κοινωνικές ομάδες.

6. Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠΔ):

Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠΔ) είναι ένας δημόσιος χρηματοπιστωτικός οργανισμός, ο οποίος ιδρύθηκε το 1919 και έχει ως κύριους στόχους:

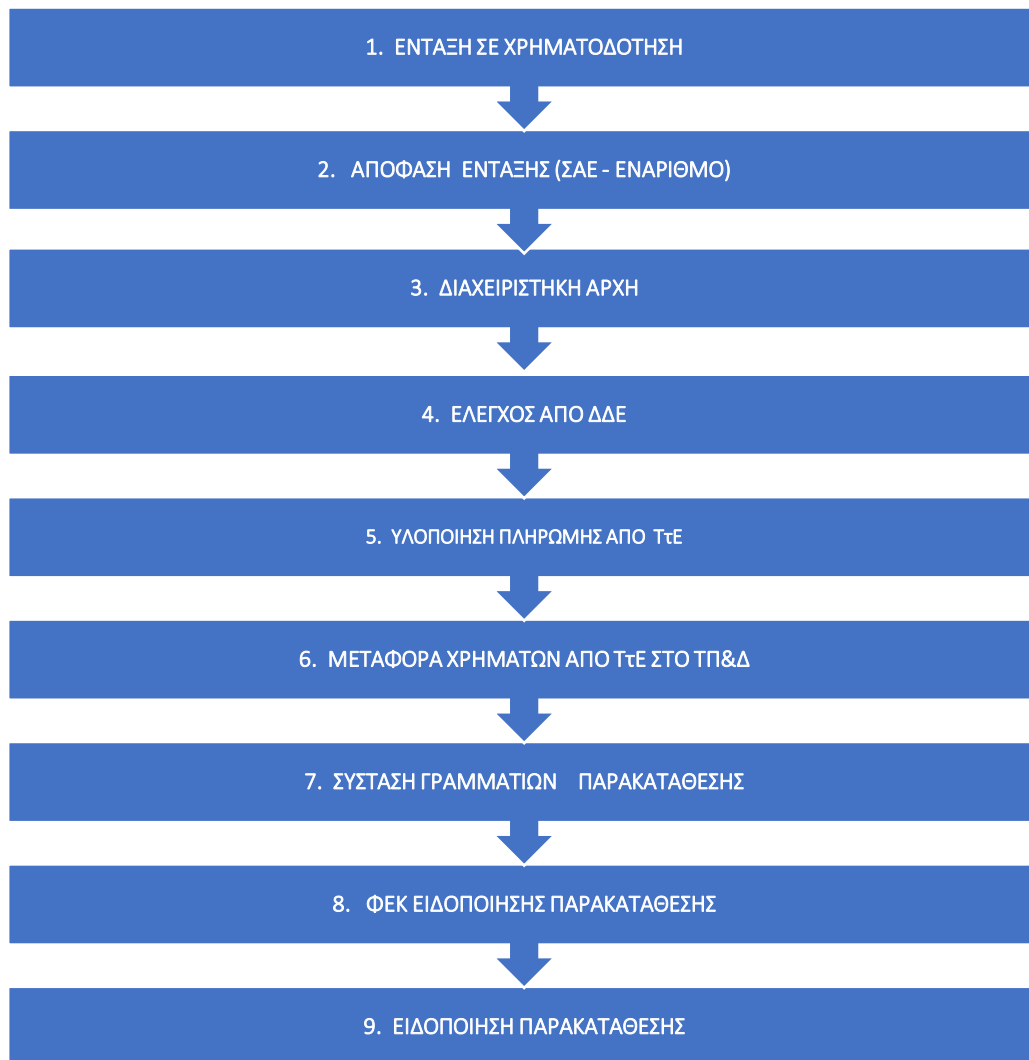
- **Την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης:** Χορηγεί δάνεια και παρέχει τεχνική υποστήριξη σε επιχειρήσεις και οργανισμούς σε όλη τη χώρα.
- **Την παροχή στεγαστικών δανείων:** Προσφέρει προσιτά στεγαστικά δάνεια σε δημόσιους υπαλλήλους και άλλες κατηγορίες πολιτών.
- **Την εκτέλεση διάφορων τραπεζικών εργασιών:** Λειτουργεί ως θησαυροφυλάκιο και προσφέρει μια σειρά από τραπεζικές υπηρεσίες.

Μερικές από τις υπηρεσίες που προσφέρει το ΤΠΔ είναι:

- **Παρακαταθήκες:** Δέχεται χρηματικές και υλικές παρακαταθήκες και τις διαχειρίζεται με ασφάλεια.
- **Στεγαστικά δάνεια:** Χορηγεί στεγαστικά δάνεια με ευνοϊκούς όρους για την απόκτηση πρώτης κατοικίας.
- **Επιχειρηματικά δάνεια:** Προσφέρει δάνεια για την ενίσχυση επιχειρήσεων και την ανάπτυξη της οικονομίας.
- **Τραπεζικές υπηρεσίες:** Παρέχει μια σειρά από τραπεζικές υπηρεσίες, όπως λογαριασμούς καταθέσεων, πληρωμές, μεταφορές χρημάτων κτλ.
- **Επενδυτικές υπηρεσίες:** Διαχειρίζεται κεφάλαια και προσφέρει επενδυτικές λύσεις.

Ως δημόσιος οργανισμός, το ΤΠΔ προσφέρει υψηλό επίπεδο ασφάλειας και αξιοπιστίας, ενώ συμβάλλει ενεργά στην ανάπτυξη της χώρας.

Ακολουθεί ενδεικτικό διάγραμμα ροής των διαδικασιών που προβλέπονται, από την ένταξη ενός έργου σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα έως και την υλοποίηση πληρωμής μίας απαλλοτρίωσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Διεύθυνση Προγραμματισμού και Χρηματοδοτήσεων «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.»
2. Επίσημη Ιστοσελίδα ΓΓΔΕ (Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων, www.ggde-espa.gov.gr)
3. Επίσημη Ιστοσελίδα Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (www.tpd.gr)
4. Επίσημη Ιστοσελίδα ΥΜΕΠΕΡΑΑ (www.ymeperaa.gr)

Αρκτικόλεξα

ΣΑΕ (Συλλογική Απόφαση Έργων)

ΤΠΔ (Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων)

ΠΔΕ (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων)

ΤΔ (Τεχνικό Δελτίο)

ΟΠΣ (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα)

ΔΔΕ (διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων)

ΕΥΣ (Ειδική Υπηρεσία Έργου)